

## **EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI MAATILAN INVESTOINTITUEN KOHDENTAMISESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 19 §:n MUUTTAMISESTA**

### **1 Yleistä**

Ohjelmakaudella 2014—2020 ja sen jälkeisellä siirtymäkaudella kaikki maatalan investointituet sisältyvät Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014—2020 (*ohjelma*) riippumatta siitä, rahoitetaanko tuki kansallisista varoista vai EU:n varoista. Ohjelma ja sen toimenpiteet perustuvat EU-lainsäädäntöön (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1306/2013 sekä niiden nojalla annetut komission delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset).

Kansallisesti maatalan investointituista säädetään maatalouden rakennetuista annetuissa laissa (1476/2007). Lain nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella maatalouden rakennetusta (240/2015) säädetään investointituessa yleisesti noudatettavista ehdoista ja menettelyistä tukea myönnettäessä, maksettaessa ja seurattaessa. Valtioneuvoston asetuksella maatalan investointituen kohdentamisesta (241/2015) säädetään tuettavista investoinneista sekä tuen määrästä ja muodosta.

### **2 Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi**

Esityksen tavoitteena on varmistaa maatalan investointitukeen osoitetun EU-rahoituksen täysimääräinen kotiuttaminen EU:n ohjelmakausien välisen siirtymäkauden viimeisenä vuonna.

Maatalouden investointien rahoitus on muodostunut kokonaisuudesta, jossa osa avustusvaroista myönnetään ohjelman varoista valtion talousarvion momentilta 30.10.40 ja kokonaan kansallisesti rahoitettava investointiavustusten osuus myönnetään maatalouden kehittämissuunnitelman varoista. Investointituen kohteet tukiryhmittäin ja kunkin tukikohteen tukitaso määritetään ohjelmassa, mutta siitä, myönnettävätkö tukikohteen avustus ohjelman vai maatalouden kehittämissuunnitelman varoista, säädetään kansallisesti maatalan investointituen kohdentamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 19 §:n 3 momentissa.

Tarkoitukseen osoitetun EU-rahoituksen täysimääräisen kotiuttamisen varmistamiseksi koko ohjelmakauden rahoituskokonaisuus suunniteltiin siten, että EU:n rahoituskehystä on sidottu etupainotteisesti. Tämä on tarkoittanut samalla, että ohjelmakauden loppupuolella rahoituksen toteutuneen käytön perusteella rahoitusta on mukautettu EU:n varoista tai kansallisista varoista rahoitettavaksi sen mukaan, mikä on ollut tarkoituksenmukaista mainitun tavoitteen toteutumiseksi ja huomioiden kunkin vuonna talousarvion momentilta 30.10.40 ja maatalouden kehittämissuunnitelman käyttösuunnitelmasta myönnettäväksi osoitettu rahoitus.

Maatalan investointituen tukikohteiden rahoituslähteiden siirrot kansallisten ja EU:n varojen välillä aloitettiin vuonna 2018, jolloin asetuksen 241/2015 19 §:n 3 momenttia

muutettiin asetuksella 453/2018 siten, että lypsykarjatalouden investoinnit rahoitettiin kokonaan kansallisista varoista vuoden 2018 kolmannen ja neljännen tukijakson aikana vireille tulleiden hakemusten osalta. Vuonna 2019 toteutettiin asetusmuutos, jolla asetuksen 241/2015 19 §:n 3 momenttia muutettiin asetuksella 1002/2019 siten, että sekä lypsy- että nautakarjatalouden investoinnit rahoitettiin kokonaan kansallisista varoista vuoden 2019 kolmannen ja neljännen tukijakson aikana vireille tulleiden hakemusten osalta. Vuoden 2020 keväällä asetuksen 241/2015 19 §:n 3 momenttia muutettiin asetuksella 115/2020 siten, että vuoden 2020 varoista myönnettävät nautakarjatalouden, lihasiipikarjatalouden ja kasvihuonetuotannon investoinnit rahoitettiin EU:n avustusvaroista ja muut investointikohteet kokonaan kansallisista varoista. Vuoden 2020 syksyllä asetuksen 241/2015 19 §:n 3 momenttia muutettiin asetuksella 751/2020 siten, että vuoden 2021 varoista myönnettävät salaojituksen sekä tuotanto- ja konevarastojen investoinnit rahoitettiin kokonaan kansallisista varoista ja muut investointikohteet EU:n osaksi rahoittamina.

Maatalouden investointitukeen vuosiksi 2021-22 osoitettu maaseuturahastosta EU:n elpymisvaroja, joiden kotiuttaminen yhdessä siirtymäkaudella vielä käytettävissä olevan muun EU-rahoituksen kanssa olisi tärkeää saada sidottua siirtymäkauden viimeisenä vuonna. EU:n maaseuturahaston elpymisvarat ovat osa laajempaa EU:n elpymisrahoituskokonaisuutta.

Investointitukeen osoitettujen EU:n elpymisvarojen täysimääräisen kotiuttamisen varmistamiseksi sekä maatalouden rakennetukien kokonaisrahoituksen tasapainottamiseksi ja sen tavoitteiden saavuttamiseksi, vuoden 2022 varoista myönnettävät investointituen avustukset olisi tarpeen rahoittaa EU:n osaksi rahoittamina. Muu osa tuesta myönnettäisiin edelleen kansallisista varoista. Jos siirtoa rahoituslähteiden välillä ei toteutettaisi, investointitukeen osoitettua EU:n avustusrahoitusta jäisi käyttämättä samalla, kun kokonaan kansallisesti rahoitettaviin investointeihin jouduttaisiin tekemään runsaasti kielteisiä päätöksiä ja rakennetukiin osoitetun rahoituksen tavoitteet jäisivät saavuttamatta.

Edellä mainitun perusteella valtioneuvoston asetuksen 19 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2022 kaikkien investointituen kohteiden avustukset rahoitettaisiin EU:n osaksi rahoittamana.

### **3 Vaikutukset valtion talouteen (Valtion talousarvion momentti 30.10.40 ja maatilatalouden kehittämisrahasto)**

Kuluvan ohjelmakauden rahoitussuunnitelmassa maatilainvestointeihin on kohdennettu EU:n osaksi rahoittamia avustusvaroja yhteensä 424 miljoonaa euroa. Kokonaan kansallisia lisärahoitusta on käytettävissä 656 miljoonaa euroa ohjelmakauden aikana.

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole suoraa vaikutusta valtion menoihin tai maatilatalouden kehittämisrahaston varojen kokonaistarpeeseen, sillä rakennetuet myönnetään valtion talousarviossa ja rahaston käyttösuunnitelmassa tarkoitukseen käytettävissä olevien varojen rajoissa. Jos haettu tukimäärä ylittäisi käytettävissä olevien varojen määrän, rahoitettavat hakemukset valittaisiin varojen rajoissa valintamenettelyä käyttäen.

Tukijärjestelmän toimenpanosta vastaavat Ruokavirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Tukijärjestelmää on tarkoitus toteuttaa hallinnonalan menokehityksen

sekä vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman tai vastaavan tulevan ohjelman asettamien henkilöresurssien rajoissa.

#### **4 Voimaantulo ja soveltaminen**

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 14.12.2021 ja sitä sovellettaisiin tukihakemuksiin, jotka ovat tulleet vireille 16.10.2021 tai sen jälkeen, koska vuoden 2022 varoista myönnettävien maatalan investointitukien haun ensimmäinen tukijakso on alkanut 16.10.2021. Muutos koskisi kaikkia asetuksen voimaan tullessa vireillä olevia tukihakemuksia, mikä mahdollistaisi tarkoitukseen käytettävissä olevien EU:n avustusvarojen täysimääräisen sidonnan yhtenäisen suunnittelun ja toteuttamisen kaikkien vuonna 2022 myönnettävien rakennetukien osalta.

#### **5 Valmistelu ja tarkastus**

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Valmistelun aikana ehdotuksesta on keskusteltu valtiovarainministeriön, Ruokaviraston, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:n ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:n edustajien kanssa. Kuulluilla tahoilla ei ollut huomautettavaa ehdotuksesta muutoksesta. Edellä mainittujen tilaisuuksien lisäksi ehdotuksesta ei ole järjestetty kirjallista lausuntomenettelyä, koska investointien rahoituslähdeä koskevat muutokset eivät vaikuta tuen myöntämisen edellytyksiin ja kyse on teknisluonteisesta, tarkoitukseen jo osoitettuja varoja koskevasta muutoksesta, joka olisi tarpeellista toteuttaa välittömästi sen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Asetusehdotus on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastuksessa.